

Брюксел, 27 май 2025 г.
(OR. en)

9434/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0126 (NLE)

CCG 17

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 26 май 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 253 final

Относно: Предложение за
РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА
относно позицията, която трябва да се заеме от името на
Европейския съюз по отношение на предвиденото решение на
участниците в Споразумението за официално подкрепяните
експортни кредити относно разпоредбите за лихвените проценти

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 253 final.

Приложение: COM(2025) 253 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.5.2025 г.
COM(2025) 253 final

2025/0126 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз по отношение на предвиденото решение на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити относно разпоредбите за лихвените проценти

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решение за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз от Европейската комисия в контекста на Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („споразумението“) по отношение на предвидено решение за изменение на заложените в споразумението разпоредби за лихвените проценти. С тези разпоредби се определят минималните референтни търговски лихвени проценти (РТЛП), които се прилагат за официалната финансова подкрепа за експортни кредити.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

Споразумението представлява „джентълменско споразумение“ (с незадължителен характер) между ЕС, САЩ, Канада, Япония, Корея, Норвегия, Швейцария, Австралия, Нова Зеландия и Турция, с което се цели да се осигури рамка за реда за ползване на официално подкрепяните експортни кредити. На практика това означава създаване на еднакви условия на конкуренция (при които конкуренцията се основава на цената и качеството на изнасяните стоки и услуги, а не на осигурените финансови условия) и премахване на субсидиите и изкривяванията на търговията във връзка с официално подкрепяните експортни кредити. Споразумението, влязло в сила през април 1978 г., е с неограничен срок на действие и въпреки че се ползва с административна подкрепа от секретариата на ОИСП, то не е акт на ОИСП¹.

Споразумението подлежи на редовно актуализиране, като се вземат предвид промените в областта на финансовите пазари и политиката, засягащи предоставянето на официално подкрепяните експортни кредити. Споразумението е с правно задължителен характер в ЕС по силата на Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета². Преразглежданията на условията на споразумението се включват в правото на ЕС чрез делегирани актове в съответствие с член 2 от посочения регламент.

2.2. Участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

Комисията представлява Съюза на заседанията и процедурите за вземане на решения на участниците в споразумението („участниците“). Решенията по измененията на споразумението се вземат с консенсус. Позицията на Съюза се приема от Съвета и се обсъжда от държавите членки в рамките на групата по експортните кредити към Съвета³.

2.3. Предвиденият акт на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити

РТЛП са фиксирани минимални лихвени проценти, които може да бъдат предлагани като част от подкрепян от правителство договор за експортно финансиране. РТЛП се определят за всяка валута на участниците в споразумението. През 2021 г. разпоредбите за РТЛП бяха предмет на всеобхватна реформа, обхващаща както оперативни аспекти (например условия като запазване и определяне на лихвените проценти), така и структурни аспекти (например основни лихвени проценти, маржове и допълнителни премии). Целта на реформата на РТЛП

¹ Както е определено в член 5 от Конвенцията на ОИСП.

² Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45).

³ Решение на Съвета относно създаване на Група за координиране на политиките за кредитно застраховане, кредитни гаранции и финансови кредити (ОВ 66, 27.10.1960 г., стр. 1339).

бе да се хармонизират практиките за отпускане на заеми сред участниците и РТЛП да се доближат до пазарните лихвени проценти.

Участниците се споразумяха, че РТЛП следва да продължи да е съставен от основен лихвен процент, свързан с доходността на държавните ценни книжа, и от марж. Маржът обаче следва да престане да бъде фиксиран на 100 основни пункта, за да отразява по-добре пазара. Новият марж на РТЛП трябваше да се изчисляваше по следната формула:

$$\text{Марж на РТЛП} = 0,5 * (\text{тримесечна средна стойност на дневната доходност от спреда по петгодишни суапове}) + 80 \text{ основни пункта.}$$

Тримесечната средна стойност на дневните спредове по петгодишни суапове, която трябваше да се използва, се получаваше чрез изчисляване на средноаритметичната стойност на дневния спред по петгодишни суапове за последните три календарни месеца за съответните валути.

Лондонският междубанков лихвен процент (LIBOR) е използваният от много участници референтен лихвен процент за изчисляване на спредовете по суаповете. След като обаче в края на 2021 г. използването на LIBOR бе спряно, на 30 декември 2022 г. участниците се споразумяха да прилагат временен марж от 100 основни пункта за всички валути в продължение на една година от въвеждането на новите правила за РТЛП (до 14 юли 2024 г.). Впоследствие на 6 ноември 2023 г. участниците се споразумяха да удължат срока на временния марж с още една година — до 14 юли 2025 г. или докато участниците успеят да се споразумеят за алтернатива. Предвид предстоящото изтичане на срока на действие на временното решение за марж от 100 основни пункта е вече необходимо да се намери по-стабилно решение за в бъдеще.

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Спирането на използването на LIBOR през 2021 г. засегна предвиденото от участниците решение за изчисляване на маржа на РТЛП за много валути, тъй като LIBOR вече не можеше да се използва като референтен лихвен процент за изчисляване на спредовете по суаповете.

Поради това ЕС подкрепя използването на стойността от 100 основни пункта за марж на РТЛП за всички валути и за постоянно, включително след 14 юли 2025 г. Използването за постоянно на стойността от 100 основни пункта би опростило системата за РТЛП и би осигурило сигурност за предприятията. То е привлекателно решение и от гледна точка на прозрачността, която често липсваше в решението за спредовете по суаповете, особено по отношение на използваните референтни лихвени проценти. Освен това, въпреки че връщането към стойността от 100 основни пункта отразява пазара в по-малка степен, отколкото предвиденото от участниците решение, други ключови елементи на реформата остават непроменени, включително по отношение на оперативните елементи.

Ако участниците не се споразумеят за трайно решение за установяването на маржа на РТЛП, ЕС ще подкрепи удължаването на срока на действие на настоящото временно решение, а именно на временния марж от 100 основни пункта, за всички валути за една или повече години, считано от 14 юли 2025 г.

Поради това се препоръчва позицията на Съюза на заседанието на участниците през юни 2025 г. да бъде да се одобри предвиденото решение на участниците в споразумението за приемане на нови насоки за определянето на маржа на РТЛП.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“⁴.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Предвиденият акт може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на ЕС, а именно Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета. Причината за това е член 2 от посочения регламент, който гласи, че „Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 3 за изменение на приложение II в резултат на измененията на насоките, договорени от участниците в споразумението“.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с експортните кредити, които са в обхвата на общата търговска политика. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

⁴ Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз по отношение на предвиденото решение на участниците в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити относно разпоредбите за лихвените проценти

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Насоките, съдържащи се в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („споразумението“), бяха транспонирани, вследствие на което придобиха правно задължителен характер в ЕС, по силата на Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁵.
- (2) След спирането на използването на LIBOR участниците трябва да вземат решение за изменение на разпоредбите в споразумението за определянето на маржа на РТЛП.
- (3) Предвиденото решение за изменение на разпоредбите за РТЛП следва да осигури по-голяма яснота и да хармонизира практиките за отпускане на заеми, с което да се подобрят еднаквите условия на конкуренция между участниците.
- (4) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на писмената процедура на участниците в споразумението, тъй като предвиденото решение може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на Съюза по силата на член 1 от Регламент (ЕС) № 1233/2011,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в контекста на Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити по отношение на преразглеждането на разпоредбите за лихвените проценти в споразумението, по-специално по отношение на определянето на маржа, трябва да е в съответствие с приложението към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

⁵ Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45) („Регламент (ЕС) № 1233/2011“).

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател